

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2025-1169

26.11.2025

DNB Livsforsikring AS (Pensjon, Personal)

Ulykke

Påkjørrelse – el-sparkesykkel – nakke- og ryggplager – årsakssammenheng – forenlighetskriteriet – fal. § 18-5 første ledd.

Forsikrede ble påkjørt av en el-sparkesykkel i 2021. Før dette hadde hun hatt smerter i nakken, ryggen og skuldrene etter en bilulykke i 2008. Disse plagene var på sitt verste i 2017, og førte til søvnproblemer og hodepine. Forsikrede var på legevakten dagen hun ble påkjørt som følge av smerter i nakke og rygg. I ukene etter ble smertene verre, og omfattet også skuldrene. Foretaket avslo krav i 2024, og viste til at rådgivende lege hadde vurdert at det ikke forelå årsakssammenheng mellom hendelsen i 2021 og nåværende plager. Saken reiste spørsmål om forsikrede hadde sannsynliggjort årsakssammenheng. Nemnda sluttet seg til sekretariatets vurdering. Forsikrede hadde ikke sannsynliggjort årsakssammenheng mellom hendelsen i 2021 og nåværende plager. Forsikrede hadde ikke krav på dekning av advokatutgifter. Nemnda ga foretaket medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede ble påkjørt bakfra av en el-sparkesykkel 28.8.21.

Før hendelsen:

I journalnotat av 17.2.17 er det nevnt at forsikrede hadde problemer i nakken, og at smertene hadde økt ila. uka til et punkt hvor hun holdt på å kaste opp. Videre, i notat av 28.3.17, fremgikk det at smertene oppsto akutt på reise for 14 dager siden.

Den 4.4.17 noterte legen at forsikrede, som passasjer i bil var blitt påkjørt bakfra i 2008. Videre at hun i etterkant var stiv og hadde smerter, og hadde hatt regelmessige plager. I notat av juli 2017 fremkommer at forsikrede var bedre etter en ukes ferie, men at hun fikk smerter i nakken ved stress og mye arbeid. Legen noterte 16.11.17 at forsikrede hadde hatt langvarige smerter i nakke, skuldre og midtrygg, og at hun mente disse begynte etter bilulykken i 2008. Det ble 14.12.17 notert at forsikrede hadde hatt «en viss bedring, men ikke mpt arbeidsevne».

Forsikrede ble 16.1.18 diagnostisert med «følgetilstand nakkeslengskade». Det ble notert at smertene varierte, men oppsto når hun satt i ro, og når hun var stresset. Videre at det kunne forstyrre nattesøvn.

I legeerklæring ved søknad om uførepensjon 21.1.18 ble nakkesmerter, nakkeslengskader og slitasjeforandringer oppgitt som årsak til uførheten.

Det ble 12.11.18 notert om «Smerter nakke/skulderbue-ryggstrekkere til lumbalt spes. H. side.»

Etter hendelsen:

I legevaktnotat fra skadedatoen, 28.8.21, fremgår:

A: Pasienten stod og snakket med pårørende da en el-sparkesykklist kolliderte med pasient ca kl 19. Traff bak på ca. midt på ryggen, pasienten falt på rumpen og ble sittende. Ikke slått hodet, ingen bevissthetstap. Pasienten hadde ingen umiddelbare smerter, men smertene har økt på. Pasienten forteller om smerter i korsryggen, nakke, lett hodepine. Benekter kvalme, oppkast, brekninger, svimmelhet, magesmerter, tungpust, utstrålende smerter fra nakke eller nedover begge bein [...]

U: [...]

Nakke: ikke palpasjonsøm i midtlinje eller ut mot musklene [...].

I politianmeldelse av 31.8.21 beskrev forsikrede hendelsesforløpet:

OM HENDELSEN

Beskrivelse: Jeg sto å snakke til [...] så plutselig kom en Elsparksykker i full fart å krasjet rett mot ryggen min, så jeg falt ned på bakken. Han sa unnskyld å mente ikke det og jeg hadde ikke merket noe særlig så tenkte jeg alt gikk bra men etter 10-15 minutt begynte å smertene komme hodepine også nakke å ryggsmerte, Da kjørte jeg at jeg må dra til legevakt, nå sitter jeg med store smerte fikk Parasett fra legevakt å har sykmelt meg siden [...]

Legen noterte i september 2021 at forsikrede fremdeles hadde smerter i nakken med påfølgende hodepine, som slo til ved lite aktivitet. I journalnotat fra oktober 2021 fremkommer at forsikrede hadde begynt med nakkekrag. I journalnotat fra desember er notert at forsikrede var verre og hadde mye psykiske plager.

I journalnotater fra februar til april 2022 fremkommer fortsatte plager, som forverres av arbeid og stress.

I epikrise av 20.5.22 fra privat helseforetak fremgikk blant annet at: «Har på bilder degenerasjon i nedre del av nakken, som er kjent fra før, men har kliniske funn fra øvre nakkeledd og mulig nerver i bakhodet (TONetc) som gir plager opp og fremover. Det er de vanligste funnene etter nakkeskader av samme karakter.»

Rådgivende lege oppsummerte etter gjennomgang av journalnotater at «ut ifra notatene i juli og august synes det å gå litt bedre som følge behandling hos fysioterapeut».

I skademelding 12.7.23 meldte forsikrede om nakke- og ryggsmarter, samt søvnproblemer, som følge av påkjørselen fra el-sparkesykkel. Forsikrede oppga skadedato 30.8.21, og delvis uførhet fra 10.4.18 til 29.4.22 med endret prosent fra 30.4.22 til 21.10.22. Videre opplyste hun om at hun ikke arbeidet fra 1.11.22. Hendelsen ble beskrevet som «Ble slått ned av el-sparkesykkel. traff ryggen bakfra».

Fra Navs sluttrapport 3.8.23 fremgikk:

[...]

Deltaker fremstår smertepreget og hennes psykiske helse synes å forverres parallelt med plagenes varighet, manglende deltakelse i arbeidslivet og sosiale rammer

[...]

Rådgivende lege vurderte saken 8.2.24:

Forsikrede har en kjent smerteproblematikk knyttet til nakke/arm fra i hvert fall 2008. Det var den gang snakk om «nakkesleng» som antatt årsak. Hun var plaget med nakke/arm i varierende grad etter dette, men stabilt. Markant forverret i 2017 uten noen spesiell foranledning, men som ledd i utredning ble det påvist degenerative forandringer i nakke med prolaps/skivedegenerasjon. Hun er helt gradert sykmeldt det meste av 2017, og det søkes om lavgradert UP [...] i januar 2018 (20 %). Det er i legeerklæring anført smerter ved for lang sitte-periode, ved stress, og smerter uprovosert på natt med ledsagende søvnvansker. I tillegg til påviste degenerative forandringer med prolaps cervikalt, var det ved henvendelse til klinikk for alle i november 2017 også angitt smerter i skuldre og midtrygg. Ikke alle hennes plager kunne på dette tidspunkt tilskrives nakken. I søknad om forlenget UP [...] fra 2019 er det anført smerte i nakke og rygg, «verre når hun står og sitter

lenge og ved stress».

På skadedag påkjørt og fikk en el sparkesykkel/syklist inn i rygg. Falt deretter på rumpa. Et fall fra egen høyde på rumpa vil ikke kunne gi skade i nakke. Fall på rumpa kunne medført brist/brudd av halebein, men dette gir alltid kraftig og umiddelbar smerte, og inntraff ikke. Hendelsen var dermed kun egnet til å gi kontusjon/strekk ev bløtvev/muskulatur i sete/nedre til midtre del av rygg. Basert på lite smerter akutt (ingen umiddelbare smerter) må det kunne sies at hendelsen ikke hadde vesentlig skadeevne. Ingen funn / tegn til ytre skade på legevakta samme kveld som hendelsen taler for det samme.

Det er deretter en del forhold som taler imot skaderelaterte plager.

[...]

Jeg er av den oppfatning av at vi allerede på dette tidspunkt kan oppsummere saken til å skyldes andre forhold enn hendelsens faktiske skadeevne. Det var beskjedne, om noen akuttsymptomer, og ingen smerte fra nakke. Imidlertid kjente nakkeplager fra 2 tidligere perioder i livet; 2008 og 2017.

Det er ikke en forventet symptomutvikling, med stadige forverrelser, fra ikke-berørt kroppsdel; nakke. I tillegg etter hvert dreining mot annen del av kroppen; skulder. Hun har hatt nakkesmerter tidligere, det er påvist degenerative forandringer i nakke som kan ha vært en medvirkende årsak til smerter. I tillegg virker det som om psykosomatiske faktorer også kan spille inn; stress og bekymring. Det er en misnøye med håndtering av arbeidsoppgaver/arbeidsforhold fra arbeidsgivers side. Erfaringsmessig kan slike forhold medføre muskulære, spenningsrelaterte smertetilstander. Det er lite ved hennes smertebilde pr juni 2023 som er forenlig med et enkelt fall på rumpa etter forutgående dytt i rygg i august 2021.

Det foreligger ikke årsakssammenheng mellom hendelsen og hennes helsesituasjon pr. i dag.

Foretaket avsto kravet 14.2.24, under henvisning til manglende årsakssammenheng mellom hendelsen 28.8.21 og nåværende plager.

Et familiemedlem opplyste 25.9.24 at forsikrede:

sto og snakket med oss [familiemedlemmer] da en elsparkesykkel kom i høy fart bak henne og traff henne i ryggen, slik at hun falt på bakken og slo hoften. [...] En vakt var vitne til hendelsen og kom bort for å sjekke hvordan det gikk med [forsikrede]. Vakten tilbød oss å skrive en rapport om hendelsen, men [forsikrede] mente at det gikk bra og at det ikke var nødvendig.

Imidlertid, etter omtrent en halvtime, ble smertene verre, og vi måtte ta henne til legevakten.

Forsikrede beskrev 4.12.24 skadehendelsen som at:

... Hun ble påkjørt bakfra av en el-sparkesyklist. Hun ble truffet omtrent midt på ryggen, og ble slengt i bakken. [...] Få minutter etter hendelsen fikk hun smerter i korsrygg, nakke og hodepine.

Forsikrede har i det vesentlige anført at det er årsakssammenheng mellom ulykken og senere nakkeplager. Det har virket mekaniske krefter tilstrekkelig til å skade biologisk vev i nakke. Beskrivelsen av hendelsen i journalnotat fra legevakt og anmeldelse til politiet vitner om en helt annen skademekanisme enn det foretaket synes å legge til grunn, jf. også spesialisten i notat 20.5.22. I dette tilfellet var det sammenstøt med «myk trafikant», slik at de skadevoldende kreftene ble i liten grad absorbert av el-sparkesykkelen. I tillegg pekes på klare sårbarhetsfaktorer ved forsikrede selv, idet det dreier seg om en kvinne som på skadetidspunktet var 45 år, og som hadde forutbestående skade og svekkelser i nakkevirvelsøylen. Det er videre dokumenterte akuttsymptomer, og forenelighetskriteriet er oppfylt. Selv om det vanlige er at plagene etter en tid blir relativt stabile, er det etter nakkedistorsjonsskade ikke uforenlig med anerkjent akseptert viten at intensiteten av smerter eller bevegeligheten i nakken over tid varierer, se eksempelvis LE-2012-069172.

Dersom det likevel legges til grunn at det foreligger forverring, er det etter gjeldende rett avgjørende om forverringen er av forbigående eller varig art. En forbigående forverring, som følge av stressende opplevelser eller andre spesielle tidsbegrensede belastninger i fritid eller arbeid, vil ikke ut fra anerkjent medisinsk viten medføre uforenlighet. Forhold som oppsigelse, omplassering,

farens helsetilstand, egen covid-sykdom, periodevis skulderplager, samt variasjoner i trening/fysioterapibehandling kan vanskelig oppfattes å ha medført varig forverring av nakkeplagene etter ulykken. Tilsvarende vil gjelde der nakkeplagene trigges av tidsbegrensede belastninger. Plagene etter ulykken er ikke bare en fortsettelse av tidligere helsebesvær (Inngangsinvaliditet). I høyden vil tidligere nakkeplager utgjøre en særlig sårbarhet, som realiserte seg i ulykken, og gjorde henne mer mottakelig for at det overhodet skjedde en skade og/eller at skadeomfanget ble større enn normalt. Under henvisning til sårbarhetsprinsippet må imidlertid forsikringsselskapet ta forsikrede som hun er, jf. Psykoinvaliditet (Rt-2001-320). Plagene har heller ikke en annen, mer sannsynlig forklaring i annen tilstand pasienten lider av. De såkalte bio-psyko-sosiale forholdene som tilkom senere i skadeforløpet utgjorde kun tidsbegrensede belastninger, og kan ikke forklare varig nakkeskade.

Subsidiært anføres at det under enhver omstendighet foreligger årsakssammenheng mellom ulykken og den del av skaden som forelå før en eventuell uforenlig skadeutvikling skjedde. Det er kun i de tilfeller hvor andre årsaker uansett ville utløst hele skadefølgen alene at forenlighetskriteriet ikke anses oppfylt jf. Nakkesleng IV (Rt-2010-1547).

Atter subsidiært gjøres gjeldende at det foreligger samvirke mellom inngangsinvaliditet og skaderelaterte plager. Trafikkulykken fremstår da under enhver omstendighet som et så pass vesentlig element i årsaksbildet at det er rimelig å knytte ansvar til den, jf. Rt-2010-1547, avsnitt 33 (Ask) og Rt-1992-64, s. 70 (P-pille II).

Meldefristen etter fal. § 18-5 første ledd er ikke oversittet. Loven krever positiv kunnskap om «de forhold som begrunner kravet» for at ettårsfristen skal begynne å løpe. I ulykkesforsikring kreves etter gjeldende rett kunnskap om at alle vilkår for erstatning er til stede, og ikke bare forsikringstilfellet, se bl.a. «Kommentarer til forsikringsavtaleloven» (2024) med videre henvisninger. Slik kunnskap forelå ikke mer enn ett år før skademelding.

Forsikrede har krav på dekning av saksomkostninger i forbindelse med klagebehandlingen i Finansklagenemnda.

Foretaket har i det vesentlige anført at det ikke er årsakssammenheng mellom hendelsen og senere plager. Beskrivelsen som er gitt i klagen av 27.11.24 er noe avvikende fra akuttnotatet. Den aktuelle hendelsen var ikke egnet til å gi varige nakkeplager av en slik art som beskrevet. Journalene viser også tidligere nakke- og ryggplager, og det foreligger en ikke forventet symptomutvikling, jf. rådgivende leges vurdering 8.2.24.

Videre er kravet meldt for sent, jf. fal. § 18-5 første ledd. Meldefristen er inntatt i forsikringsbeviset.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Spørsmålet er om forsikrede har sannsynliggjort årsakssammenheng mellom hendelsen 28.8.21 og senere langvarige plager. Saken reiser eventuelt også spørsmål om kravet er meldt for sent, jf. fal. § 18-5 første ledd.

Sekretariatet ga foretaket medhold. Etter sekretariatets syn utgjorde forsikredes skade en bløtdelsskade evt. nakkeslengskade. Vilkårene for årsakssammenheng ved denne typen skader måtte derfor være oppfylt, jf. Rt-1998-1565 og 2022-566. Det ble videre vist til at det kun var fremlagt sakkyndig vurdering fra rådgivende lege, som vurderte at det var lite ved forsikredes smerter som var forenlig med hendelsen 28.8.21. Vilkårene for årsakssammenheng var derfor ikke oppfylt. Sekretariatet bemerket i tillegg at ulike krav kunne ha ulike meldefrister, slik at skadedato ikke nødvendigvis var avgjørende. Det forelå ikke rett til dekning av advokatutgifter.

Nemnda har gjennomgått all fremlagt dokumentasjon i saken, og slutter seg til sekretariatets begrunnelse og konklusjon.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Barbro Paulen (bransjerepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).